

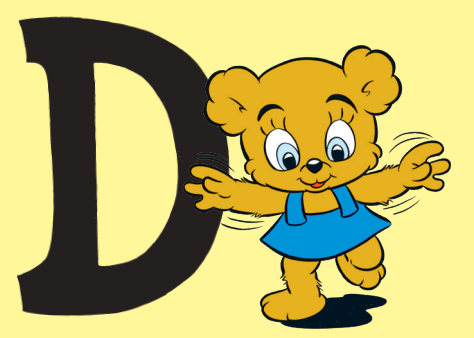
Knäpp med fingrarna 5 gånger.

Hoppa jämfota 10 gånger.

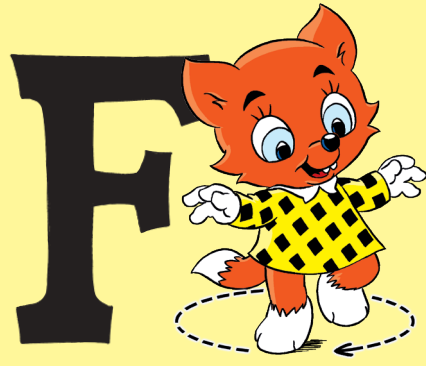
Knäböj 4 gånger.

Hoppa på höger fot 6 gånger.

Snurra runt 2 varv.

Sträck ut armarna rakt ut och gör cirkelrörelse 8 gånger.

Sätt dig ner på golvet och ställ dig upp igen 5 gånger.

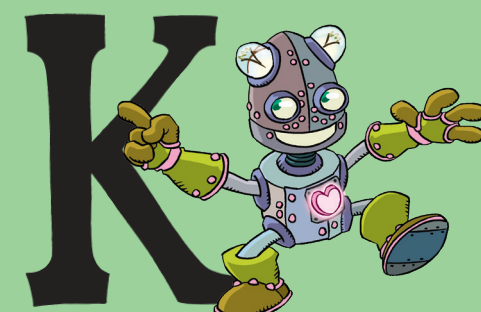
Stå på din plats och gör höga knän upp och ner 10 gånger.

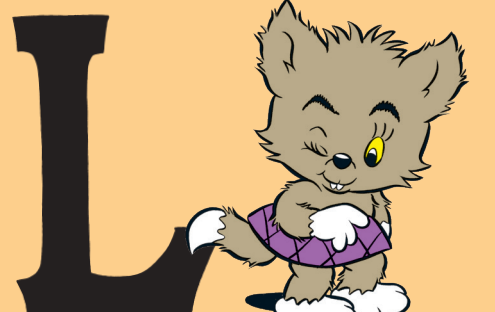
Gör 4 armhävningar.

Nicka 10 gånger.

Gå som en robot.

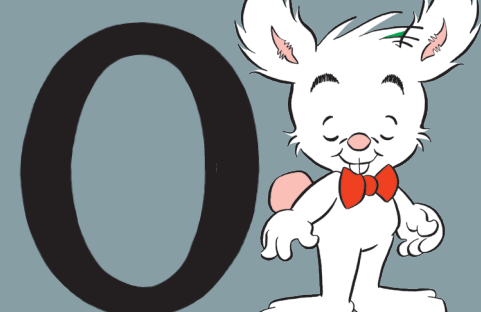
Blinka med högra ögat 8 gånger.

Hoppa på vänster fot 7 gånger.

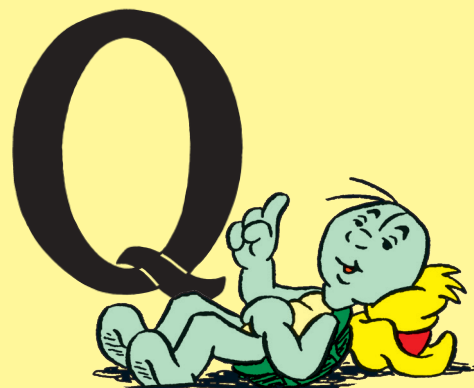
Gör utfallssteg 6 gånger.

Blinka 10 gånger med båda ögonen.

Hoppa som en groda 5 hopp.

Gör 6 situps.

Rör tungan mellan mun-
giporna i 10 sekunder.

Skaka på rumpan i 20 sekunder.

Rör tungan mellan nästippen
och hakan 10 gånger.

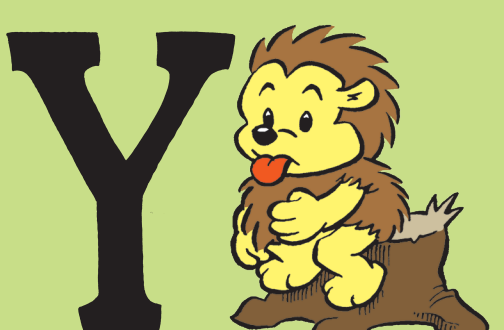
Gå fram och tillbaka på hälarna.

Cykla med benen i 20 sekunder.

Hoppa X-hopp 8 gånger.

Räck ut tungan och låt
tungan göra 10 cirklar.

Gå fram och tillbaka på tårna.

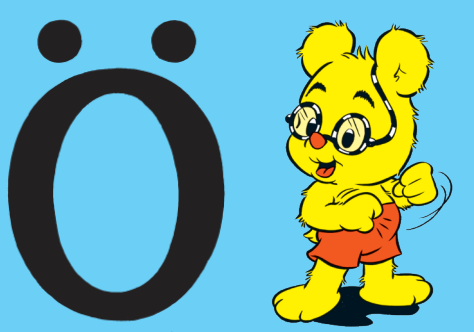

Gör raketen!

1. Klappa händerna,
först med stora rörel-
ser sedan snabbare.
2. Börja också stampa
i marken.
3. Kasta armarna uppåt och gör ett tjt-
ande ljud! Nu flyger raketen.

Blinka med vänstra ögat 9 gånger.

Klappa framsidan av kroppen.
Börja på tårna och klappa dig
hela vägen upp till huvudet.

Gör rörelse-
kombinationer
av namn, ord
eller korta
meningar!

Knäpp med fingrarna 5 gånger.

Hoppa jämfota 10 gånger.

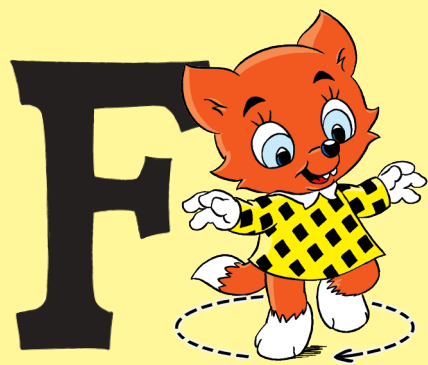
Knäböj 4 gånger.

Hoppa på höger fot 6 gånger.

Snurra runt 2 varv.

Sträck ut armarna rakt ut och
gör cirkelrörelse 8 gånger.

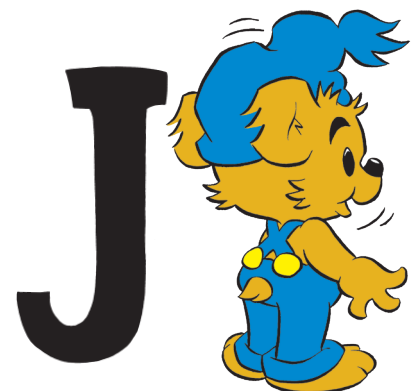
Sätt dig ner på golvet och
ställ dig upp igen 5 gånger.

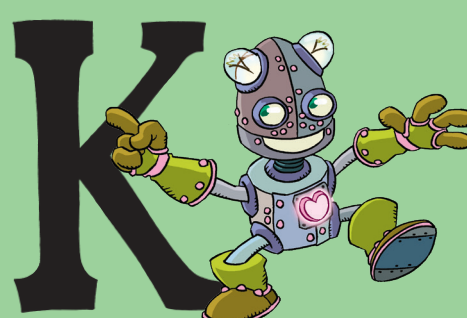
Stå på din plats och gör höga
knän upp och ner 10 gånger.

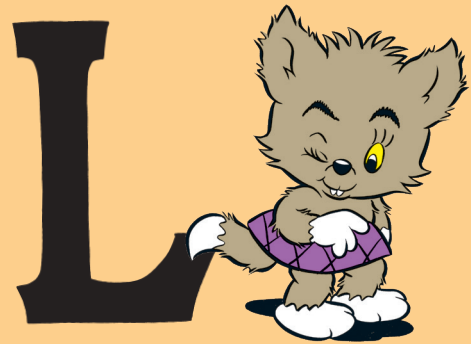
Gör 4 armhävningar.

Nicka 10 gånger.

Gå som en robot.

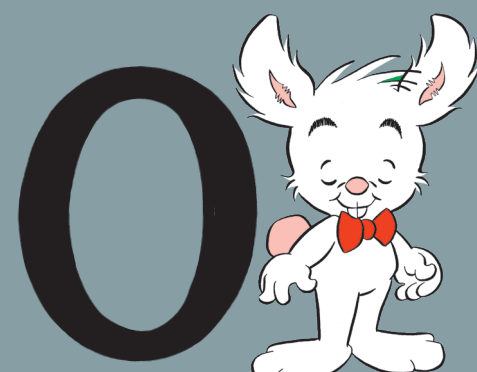
Blinka med högra ögat 8 gånger.

Hoppa på vänster fot 7 gånger.

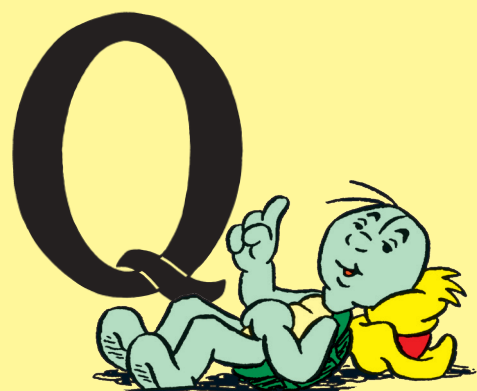
Gör utfallssteg 6 gånger.

Blinka 10 gånger med båda ögonen.

Hoppa som en groda 5 hopp.

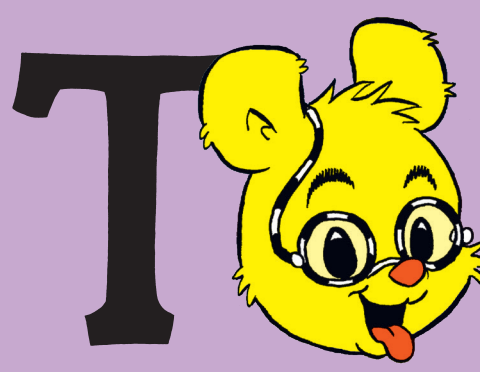
Gör 6 situps.

Rör tungan mellan mun-
giporna i 10 sekunder.

Skaka på rumpan i 20 sekunder.

Rör tungan mellan nästippen
och hakan 10 gånger.

Gå fram och tillbaka på hälarna.

Cykla med benen i 20 sekunder.

Hoppa X-hopp 8 gånger.

Räck ut tungan och låt
tungan göra 10 cirklar.

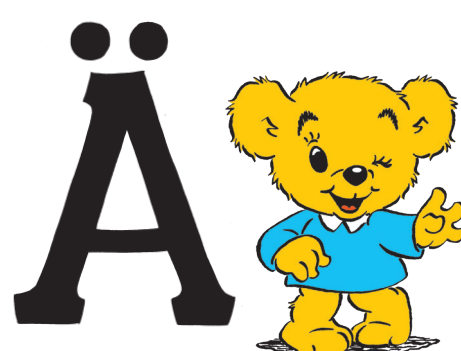

Gå fram och tillbaka på tårna.

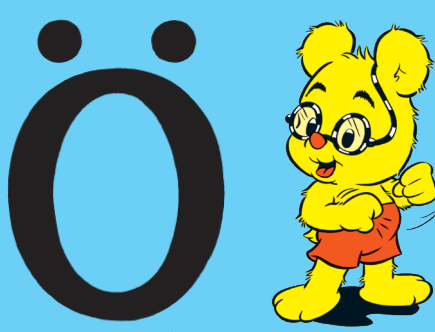

Gör raketen!

1. Klappa händerna,
först med stora rörel-
ser sedan snabbare.
2. Börja också stampa
i marken.
3. Kasta armarna uppåt och gör ett tjt-
ande ljud! Nu flyger raketen.

Blinka med vänstra ögat 9 gånger.

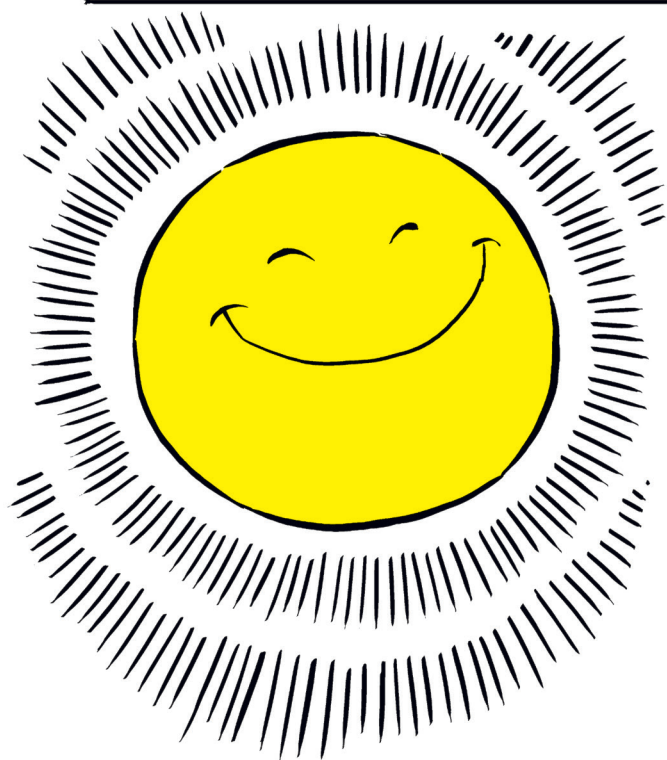
Klappa framsidan av kroppen.
Börja på tårna och klappa dig
hela vägen upp till huvudet.

VÄDER

VAD ÄR VÄDER
EGENTLIGEN?

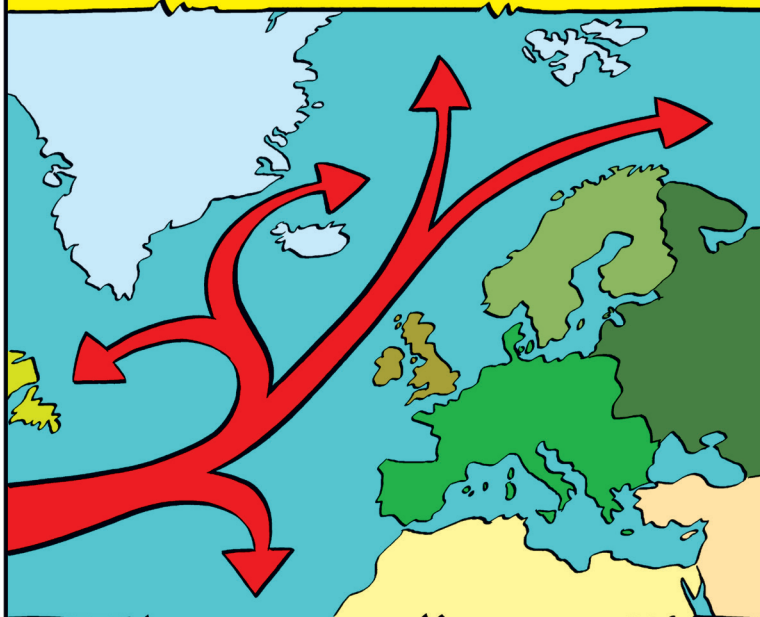
VÄDER ÄR SAMSPELET PÅ JORDEN MELLAN LUFTRYCK,
TEMPERATUR, FUKTIGHET, MOLNIGHET, NEDERBÖRD* OCH VIND.

*NEDERBÖRD =
REGN, SNÖ ELLER
HAGEL.

SOLEN ÄR VÄDRETS "MOTOR" OCH
DEN VIKTIGASTE ENERGIKÄLLAN
FÖR LIVET PÅ JORDEN.

VÄRLDSHAVEN HAR EN STOR INVERKAN PÅ VÄDRET
OCH TEMPERATUREN I VÄRLDEN.

ETT EXEMPEL ÄR GOLFSTRÖMMEN, EN MÄKTIG VARM
HAVSSTRÖM, SOM GER OSS HÄR I SKANDINAVIEN
VARMARE VÄDER DÅ DEN FÖR MED SIG VÄRME
FRÅN TROPIKERNA.

MOLN UPPSTÅR NÄR FUKTIG LUFT TVINGAS RÖRA SIG UPPÅT OCH KYLS AV. DÅ BILDAS MYCKET SMÅ REGNDROPPAR ELLER ISKRISTALLER.

NÄR MOLNET INTE ORKAR HÅLLA KVAR VATTENDROPPARNA BLIR DET **REGN**.

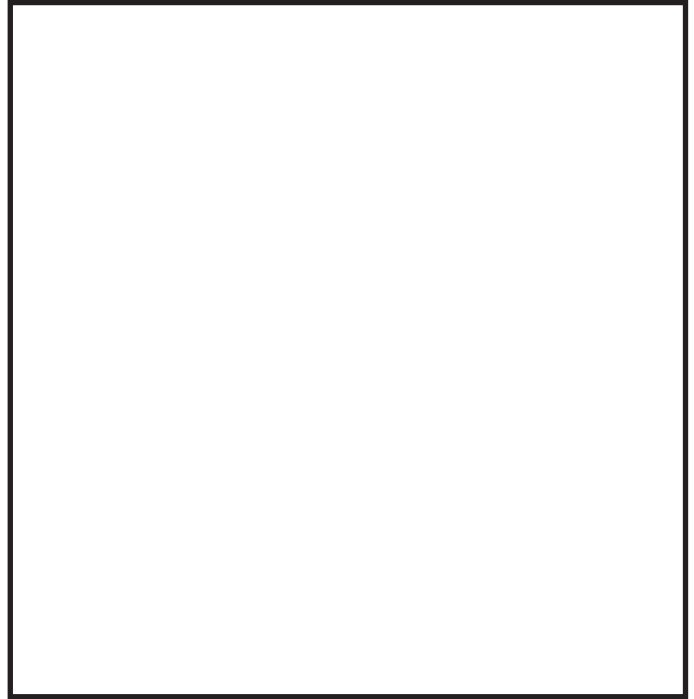
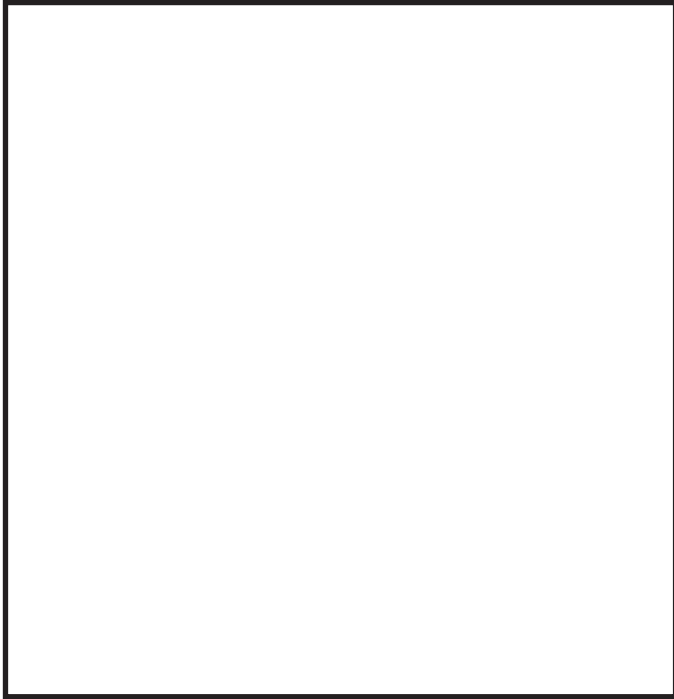

ISKRISTALLER I ETT MOLN KAN HAKA I VARANN OCH KLUMPA IHOP SIG. DÅ BILDAS **SNÖFLINGOR**. NÄR DE FALLER NER KALLAS DET **SNÖFALL**.

HAGEL UPPSTÅR NÄR EN NEDKYLD VATTENDROPPE KROCKAR MED EN SNÖFLINGA I ETT MOLN. VATTENDROPPEN FRYSER DÅ PÅ OCH ETT ISKORN BILDAS.

FAKTA OM PLANETERNA OCH SOLEN

Vår galax (stjärnsystem) heter Vintergatan och innehåller över 400 miljarder stjärnor. Vintergatan är en av 100 miljarder galaxer i universum. I centrum av vårt solsystem finns solen som egentligen är en stjärna. Solen ser större ut än andra stjärnor men det beror på att den ligger närmare jorden. Solens diameter är 109 gånger så stor som jordens, vilket gör att över en miljon jordklot skulle kunna rymmas i solen! Solljuset är nödvändigt för allt liv på jorden – djur, människor och växter.

Solsystemet

I solsystemet ingår bland annat solen, åtta planeter och deras månar. De åtta planeterna är – från solen räknat – Merkurius, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus och Neptunus och de rör sig runt solen i banor som kallas elliptiska (ovala) banor.

Merkurius

är den minsta planeten och befinner sig närmast solen. Den har många kratrar (håll). På Merkurius kan det mitt på dagen bli jättevarmt (430°C) och på natten jättekallt (-180°C). Det tar 88 dagar för Merkurius att åka runt solen.

Mars

har en klar röd-orange färg och är täckt med kratrar. Där finns också många vulkaner och dalgångar. Temperaturerna växlar mellan -140°C och 20°C. Bevis finns för att det har funnits flytande vatten på Mars. Det kan ha funnits och kan finnas mikroskopiskt liv på planeten.

Venus

är näst närmast solen och är nästan lika stor som jorden. På Venus kan det bli mycket varmt (470°C). Det är den enda planeten som roterar bakåt. Venus har fått sitt namn från kärleksgudinnan i romersk mytologi.

Jorden

Medeltemperaturen för vår planet är 13,3°C och jorden är den enda planeten med flytande vatten. Därför kan växter, människor och djur leva här. Det tar 365 dagar (1 år) för jorden att åka runt solen. Men jorden roterar också runt sin egen axel. När den roterat ett varv har det gått ett dygn. Månen är en avslagen bit av jorden och ytan är ungefär lika stor som hela Afrika. Ett annat namn för jorden är Tellus.

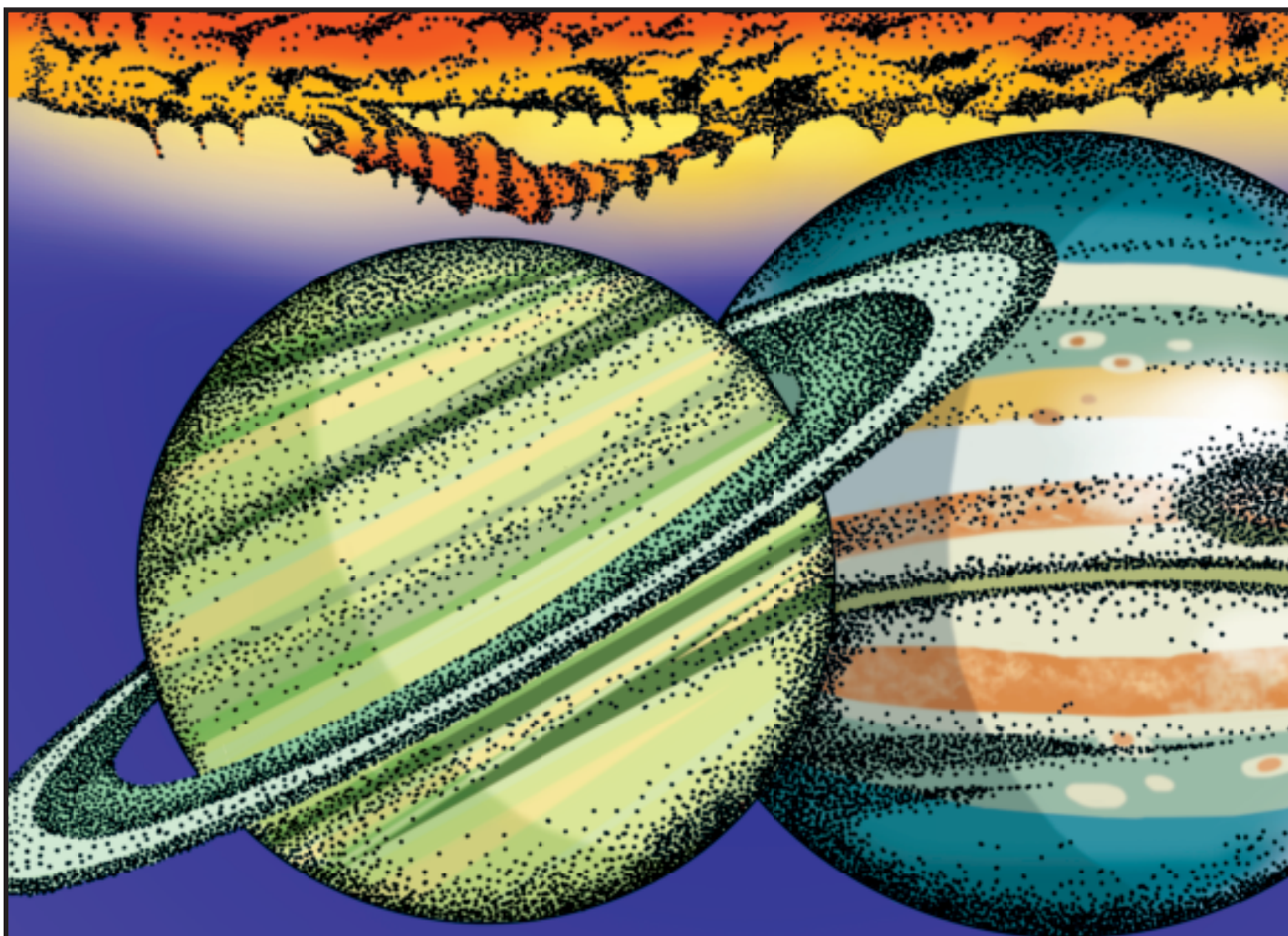
Uranus

Det tar 84 år för Uranus att åka ett varv kring solen, så årstiderna är 21 år långa! Uranus har liksom Saturnus ringar. De elva ringarna är tunna och gjorda av mörk materia så de kan inte ses från jorden så lätt. Uranus är täckt av moln och skimrar i grönt och blått.

Neptunus

är planeten som är längst från solen och har en vacker blå färg. Det tar så mycket som 165 år för Neptunus att ta sig ett varv runt solen och det är mycket blåsigt på planeten – rymdsonden Voyager uppmätte vindar på över 2400 km i timmen! Neptunus ekvator omges av sex ringar.

Här är planeterna tecknade i storleksordning.

Saturnus

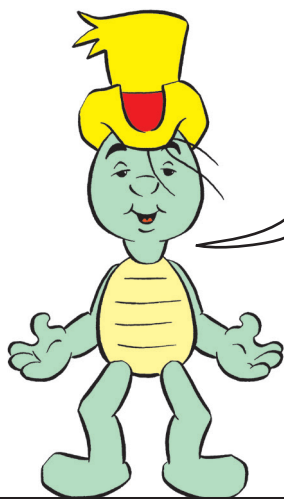
är den näst största planeten. Saturnus är lätt att känna igen på sina ringar, som består av massvis av partiklar av is och stenar. Ringarna är nästan 300 000 km breda men bara 100 m tjocka. Utanför ringarna finns cirka 60 månar.

Jupiter

är solsystemets största planet. Den snurrar snabbast och har därför den kortaste dagen (knappt 10 timmar jämfört med jordens 24 timmar). Jupiter har fler månar än någon annan planet i solsystemet. Över 60 stycken.

Text: Pernilla Nilsson Wirkeland
(Källa: Naturhistoriska riksmuseets hemsida och NE:s hemsida)

Bilaga 6

NALLE-MAJA, BRUM OCH
TEDDY HAR FÅTT EN
LÅXA. DE SKA LÄRA SIG
TREANS TABELL. DERAS
LÄRARE FIFFI HAR SAGT
ATT DE SKA TRÄNA
PÅ TREANS TABELL
UNDER EN VECKA.

Nu ska du få hjälpa dem att planera. Prata med en kompis och fundera på hur ni tycker att trillingarna ska planera sitt skolarbete. Till er hjälp har ni en tabell att skriva i. Vad behöver trillingarna träna först? Skriv det under måndag. Vad tänker ni sedan att de ska göra för att träna på treans tabell? Fyll i tabellen!

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag